

JOHANNES GUTENBERG
UNIVERSITÄT MAINZ

Etnologický ústav AV ČR, v. v. i./Institut für Ethnologie der Akademie der
Wissenschaften der Tschechischen Republik

Fachkommission Volkskunde des Johann Gottfried Herder-Forschungsrats

Johannes Gutenberg-Universität Mainz

Moravské zemské muzeum/Mährisches Landesmuseum

Program konference/Tagungsprogramm

**Zvědavost, nostalgie, nutnost? Kulturně
antropologické a etnologické pohledy na východní
Evropu jako destinaci**

**Neugier, Nostalgie, Notwendigkeit?
Kulturanthropologisch-volkskundliche Perspektiven
auf das östliche Europa als Destination**

**Moravské zemské muzeum – Dietrichsteinský palác/Mährisches
Landesmuseum – Dietrichsteinpalais**

Brno/Brünn – 23.–25. 10. 2019

Mittwoch/středa, 23. 10. 2019

13:00–13:30 Begrüßung/uvítání

Sektion 1 **Tourismus und Nation(alismus)/Turismus a národ (nacionalismus)**

13:30–14:10 *Eva Posch* (Graz/Štýrský Hradec)

Tourismus und nationale Identitätspolitik: Beobachtungen aus dem östlichen Europa/Turismus a národní politika identity: pozorování z východní Evropy

14:10–14:50 *Andrij Kudrjatschenko – Viktoria Soloschenko* (Kyiv/Kyjev)

Sowjetische Städte als touristische Ziele – Neugier oder Nostalgie/Sovětská města jako turistické cíle – zvědavost nebo nostalgie

14:50–15:20 *Kaffeepause/přestávka na kávu*

15:20–16:00 *Libor Svoboda* (Prag/Praha)

Turismus jako bezpečnostní problém. Zahraniční návštěvy Československa od šedesátých let do roku 1989 pohledem stranického a bezpečnostního aparátu/Tourismus als Sicherheitsproblem. Ausländische Besuche der Tschechoslowakei zwischen 1960 und 1989 aus der Sicht des Partei- und Sicherheitsapparates

16:00–16:40 *Juliane Tiffert* (Kiel)

Auslandsfahrten Nationalpolitischer Erziehungsanstalten nach Südosteuropa zum Zwecke ideologischer Schulung und Deutschtumspropaganda/Zahraniční cesty národněpolitických výchovných institucí do jihovýchodní Evropy za účelem ideologického školení a propagandy německví

16:40–17:00 *kurze Pause/krátká přestávka*

17:00–18:00 *Konrad Köstlin* (Wien/Vídeň) – öffentlicher Abendvortrag/veřejná přednáška:

Sprachinseln und Insel-Bilder/Jazykové ostrovy a obrazy ostrovů

18:00 *Empfang/raut*

Donnerstag/čtvrtek, 24. 10. 2019

Sektion 2 Nostalgie – Roots tourism/Nostalgie – cesty ke kořenům

9.00–9:40 *Michal Pavlásek (Brünn/Brno)*

„Český koutek“ v rumunském Banátu aneb „opravdové cesty proti proudu času“/Der „Böhmische Winkel“ im rumänischen Banat oder „richtige Fahrten gegen die Zeit“

9:40–10:20 *Miriama Bošelošová (Neutra/Nitra)*

Slováci z Rumunska v transnacionálnom momente – turizmus ako nástroj formovania a udržiavania etnickej identifikácie krajanského spoločenstva/Slowaken aus Rumänien transnational – Tourismus und die Formierung und Aufrechterhaltung ethnischer Identität

10:20–10:40 *Kaffeepause/přestávka na kávu*

10:40–11:20 *Sandra Kreisslová – Jana Nosková (Prag/Praha – Brünn/Brno)*

„My“ a ti „Druzí“. Cesty německých vysídlenců do Československa a jejich percepce místního obyvatelstva ve vysídleneckých časopisech/„Wir“ und „die Anderen“. Heimatreisen der deutschen Vertriebenen in die Tschechoslowakei und deren Wahrnehmung der Einheimischen in Heimatperiodika

11:20–12:00 *Hannah Wadle (Posen/Poznaň)*

„Lieben ohne zu besitzen?“ Ethnographische Überlegungen zur Moralphilosophie touristischer Zugehörigkeit im post-ostpreußischen Geographien/„Mít rád bez vlastnění?“ Etnografické úvahy k morální filozofii turistické přináležitosti v post-východopruských geografích

12:00–13:30 *Mittagspause/přestávka na oběd*

Sektion 3 Neugier – Touristische Praktiken und Typen/ Zvědavost – typy a praktiky turismu

13:30–14:10 *Elisabeth Fendl (Freiburg)*

Die Karlsbad-Reise des Ferdinand Krackowizer im Jahre 1909.
Anmerkungen zu einer Kulturgeschichte der bürgerlichen
Badereise/Karlovarská cesta Ferdinanda Krackowizera v roce
1909. Poznámky ke kulturní historii měšťanské lázeňské cesty

14:10–14:50

Olga Radchenko (Tscherkassy/Čerkasy)

Debatten über den Zweiten Weltkrieg in der Ukraine und
Erinnerungsorte als Ressource für den Dark Tourism/Diskuse o
druhé světové válce na Ukrajině a místa paměti jako zdroj pro
dark tourism

14:50–15:30

Dana Bittnerová (Prag/Praha)

Balkán po kolejích. Turismus železničních nadšenců/Balkan auf
Gleisen. Eisenbahntourismus

15:30–16:00

Kaffeepause/přestávka na kávu

16:00–16:40

Jan Pohunek (Prag/Praha)

Aktivní vojenské újezdy jako turistické destinace/
Truppenübungsplätze als touristische Destination

16:40–17:20

Radmila Kaděrová (Ostrau/Ostrava)

Specifika nabídky zájezdů Cestovní kanceláře mládeže ke konci
80. let 20. století na základě srovnání nabídky cestovních
katalogů/Specifika des Angebots an Jugendreisen des
tschechischen Reisebüros für Jugendliche Ende der 1980er-
Jahre

17:20–18.00

Jiří Woitsch – Karolína Pauknerová (Prag/Praha)

Česká republika – země naučných stezek/Die Tschechische
Republik – Land der Lehrpfade

Freitag/pátek, 25. 10. 2019

Sektion 4

Notwendigkeit – Tourismus als Produkt/Nutnost – turismus jako produkt

9.00–9:40

Heinke Kalinke (Oldenburg)

Arbeitseinsatz als Urlaubsreise? Touristische Aspekte in
Einsatzberichten ‚reichsdeutscher‘ Studentinnen im Reichsgau
Wartheland und im Gau Danzig-Westpreußen/Pracovní nasazení

jako dovolená? Turistické aspekty ve zprávách z nasazení „říšských“ studentek v říšské župě Povartí a v župě Gdaňsk-Západní Prusy

9:40–10:20

Kateřina Filla Věnečková (Prag/Praha)

Služební cesty do socialistické ciziny na příkladu prvního rektora VŠZ Vladimíra Kosila/Dienstreisen ins sozialistische Ausland – das Beispiel des ersten Rektors der Hochschule für Agrarwesen Vladimír Kosil

10:20–11:00

Zdena Krišková (Banská Bystrica)

Kultúrne dedičstvo – ekonomický zdroj rozvoja turizmu, či odraz kultúrnej identity?/Kulturerbe – ökonomische Ressource für die Entwicklung des Tourismus oder Symbol kultureller Identität?

11:00–11:30

Kaffeepause/přestávka na kávu

11:30–12:10

Martin Klement (Prag/Praha)

Hirschberg am See – Stadt-Image und Tourismus/Doksy – obraz města a turismus

12:10–12:50

Petra Chovancová (Pressburg/Bratislava)

Skalica – spôsoby (seba)prezentácie města/Skalica – (Selbst-)Präsentationen einer Stadt

Konferenci finančně podpořily/Die Tagung wird finanziell unterstützt von: Johann Gottfried Herder-Forschungsrat, Schroubek Fonds Östliches Europa a/und der Beauftragten der Bundesregierung für Kultur und Medien

Die Beauftragte der Bundesregierung
für Kultur und Medien